

PREPODOBNÝ JUSTÍN POPOVIĆ, ARCHIMANDRITA ČELIJSKÝ (1894-1979)

Pamiatka svätca sa v cirkevnom kalendári oslavuje 25. marca a 1. júna, v občianskom 7. apríla a 14. júna.

ŽIVOT

Otec Justín, svetským menom Blagoe Popović, sa narodil 25. marca roku 1894 v mestečku Vranje, v južnom Srbsku, do mnohopočetnej rodiny Spiridona a Anastázie Popovićových. V siedmych generáciách rodiny Popovićovcov boli kňazi až po jeho deda – otca Alexija. Ako malý chlapec prichádzal často s rodičmi do Pčiňského monastiera k ostatkom svätého divotvorcu Prochora, pri ktorých sa jeho matka zázračným spôsobom uzdravila z vážnej choroby. Počas školských rokov čítal horlivo Evanjelium a usiloval sa podľa neho žiť. Po absolvovaní základnej školy nastúpil na *Duchovnú semináriu svätého Sávu* v Belehrade, kde v tej dobe prednášal neskorší svätiteľ Nikolaj (Velimirović). Tu sa vzdelával počas rokov 1905-1914. V čase I. svetovej vojny bol sanitárom a zažil ústup srbskej armády do Albánska. 1. januára v roku 1916 bol postrihnutý za mnícha s menom Justín, na počesť svätého mučeníka a filozofa Justína. Spoločne so skupinou mladých, talentovaných seminaristov bol z albánskeho mesta Skadar vyslaný do St. Peterburgu, aby tu pokračoval v štúdiu na *Duchovnej akademii*. Odtiaľto sa však čoskoro presunul na Teologickú fakultu do Oxfordu, keďže v Rusku začali revolučné nepokoje. Po skončení štúdií i vojny sa vrátil späť do Belehradu. V roku 1922 bol rukopoložený na jeromonacha a začal prednášať v seminárii v Srijemských Karlovciach. Tu sa zoznámil s kyjevským metropolitom Antónijom (Chrapovickým). Jeho duša túžila po asketickom a pustovníckom živote. Prednášal, bol zapojený do vydávania pravoslávnych periodík, no súčasne sníval o odchode na horu Athos. Zakrátko nato sa vydal do Grécka, kde v roku 1926 obhájil na Aténskej univerzite dizertačnú prácu na tému: „*Problematika osoby a poznania podľa učenia svätého Makária Egyptského*.“ Po návrate do Srijemských Karlovíc začal vydávať časopis „*Kresťanský život*“, kde pravidelne, po častiach uverejňoval svoj výskum: „*Filozofia a náboženstvo F. M. Dostojevského*“, ktorý napísal na pobádanie kyjevského metropolitu Antónija. Následne bol preložený z Karlovackej do *Prizrenskej seminárie*. Koncom roka 1930 bol vyslaný ako misionár k Rusínom, ktorí sa navracali do pravoslavia v prikarpatských mestách Užhorod, Chust, Mukačevo a inde. Bol navrhnutý za biskupa obnovenej mukačevskej katedry, no z jemu vlastnej pokory to odmietol. Od augusta roku 1932 prednášal v *Bitolskej seminárii*. Zanedlho vyšiel prvý diel jeho diela: „*Dogmatika. Pravoslávna filozofia pravdy*.“ V priebehu dvoch rokov sa stal docentom na Teologickej fakulte v Belehrade a profesorom dogmatiky a porovnávacieho bohoslovía. V roku 1938 založil spoločne s ďalšími srbskými mysliteľmi *Srbský filozofický spolok*. V roku 1946 bol na príkaz štátneho zriadenia prepustený z Teologickej fakulty a istý čas strávil vo väzení. Po prepustení na slobodu sa nejakú dobu potuloval z monastiera do monastiera. Od roku 1948 sa udomácnil v monastieri Čelije blízko mesta Valjevo, kde sa stal duchovníkom a zápasil tu duchovne až do smrti. Tu za spolupráce svojich žiakov a budúcich významných archijerejov srbskej cirkvi zasvätil mnoho času spisovateľskej práci, teologickému výskumu, prekladateľskej a vydavateľskej činnosti. Archimandrita Justín, ktorý ovládal okrem srbčiny ešte ruský, grécky, anglický a nemecký jazyk, vykonal veľa práce ako patrológ, hagiograf a dogmatista. Jeho diela sa opierajú o učenie veľkých svätých Otcov Cirkvi a stali sa súčasťou pokladnice pravoslávnej literatúry. Svätý Justín, autor mnohopočetných duchovných diel, bol znamenitým askétom a vyznávačom Srbskej pravoslávnej cirkvi. Pre jeho odpor voči ekumenizmu trvala nepriazeň voči čelijskému monastieru do konca jeho pozemského života. Svojim monastierskym nástupcom v Čelije zanechal závet, nech publikujú jeho diela s tým, aby príjem poslúžil na stavbu chrámu v česť svätého Sávu Srbského. Zosnul v čelijskom monastieri na sviatok Blahoviščenija 7. apríla 1979 a tu bol aj pochovaný. Na základe jeho pokynu mali ako zdobenie náhrobku poslúžiť iba kamenný kríž a kvety.

POSMRTNÁ ÚČTA

Úcta voči otcovi Justínovi ako svätcovi sa objavila okamžite po jeho smrti a rozšírila sa za hranice Juhoslávie na široko-d'aleko ešte pred jeho kanonizáciou. Začali sa písať jeho ikony, zostavovať modlitby k nemu, jeho knihy boli prekladané do mnohých jazykov. V jeho rodnom mestečku Vranje spomienku naň sprevádzala zbožná úcta – pri hlavnom chráme pôsobil zbor nesúci jeho meno, jestvoval tu spolok „Svätý otec Justín“ a jedna z ulíc dostala jeho meno. V monastieri v Čelije sa každoročne usporadúvali stretnutia jeho duchovných detí a ctiteľov hlavne zo Srbska, Grécka a srbskej diaspóry. Na počiatku roka 2010 informoval kalendár hlavnej ruskej pravoslávnej web stránky *Pravoslavie.ru* o týchto dňoch jeho pamiatky – Zvestovanie Bohorodičky (25. marec) a spolu so srbskými svätiteľmi (30. august). Dňa 29. apríla 2010 sa Archijerejský Snem Srbskej pravoslávnej cirkvi uzniesol, že otec Justín bude vnesený do diptychov Pravoslávnej Cirkvi ako prepodobný Justín Čelijský. Jeho pamiatka bola ustanovená na 1. jún podľa juliánskeho kalendára (14. jún podľa gregoriánskeho kalendára). Akt slávnostného preslávenia bol určený na 2. máj 2010 počas Božskej Liturgie v chráme svätého Sávu v Belehrade. Rozhodnutím Posvätnej synody Ruskej pravoslávnej zo dňa 6. júna 2012 bolo jeho meno vsunuté aj do mesjaceslova Ruskej cirkvi. 12. júna 2014 sa v monastieri Čelije konalo vyzdvihnutie ostatkov prepodobného Justína. Slávnostná Liturgia sa slúžila aj v deň pamiatky svätca 14. júna. Na záver bohoslužby boli jeho ostatky prenesené z monastierskeho námestia, kde sa slúžila Liturgia, do chrámu svätiteľa Sávu

Srbského, ktorý bol v monastieri v Čelije postavený v súlade s testamentom otca Justína za finančné prostriedky získané z predaja ním napísaných kníh.

Náš prepodobný otec Justín, pros Boha za nás!

Na základe internetových zdrojov spracoval jer. Peter Dobrík

<https://drevo-info.ru/articles/14841.html>